

Algoritmi numerici pentru optimizare

I - Introducere

Prof.dr.ing. Gabriela Ciuprina

Universitatea "Politehnica" Bucureşti, Facultatea de Inginerie Electrică,
Departamentul de Electrotehnică

Suport didactic pentru disciplina *Algoritmi Numerici*, 2017-2018

Cuprins

1 Formularea problemei optimizării scalare

- Formularea problemei
- Minime globale/locale
- Restricții
- Clasificarea problemelor

2 Formularea problemei optimizării vectoriale

- Formularea problemei
- Soluții în sens Pareto
- Reformularea ca problemă de optimizare scalară

3 Exemple

- Exemple în inginerie
- Exemple pentru testarea algoritmilor

4 Clasificarea metodelor

- Metode deterministe
- Metode stocastice

Formularea problemei

Să se găsească n parametri independenti, notați $x_1^*, x_2^*, \dots, x_n^*$, pentru care expresia E este minimă, unde

$$E = f(x_1, x_2, \dots, x_n), \quad (1)$$

și $f : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, $\Omega \subset \mathbb{R}^n$, este dată.

Pe scurt:

$$(x_1^*, x_2^*, \dots, x_n^*) = \arg \min f(x_1, x_2, \dots, x_n). \quad (2)$$

Notări

$$\mathbf{x} = [x_1, x_2, \dots, x_n]^T \in \Omega. \quad (3)$$

$$\mathbf{x}_{\min} = [x_1^*, x_2^*, \dots, x_n^*]^T \in \Omega \quad (4)$$

$$\mathbf{x}_{\min} = \arg \min f(\mathbf{x}), \quad \mathbf{x} \in \Omega$$

$$E_{\min} = f(\mathbf{x}_{\min}).$$

Formularea problemei

$$\mathbf{x}_{\min} = \arg \min f(\mathbf{x}), \quad \mathbf{x} \in \Omega \quad (5)$$

$$E_{\min} = f(\mathbf{x}_{\min}). \quad (6)$$

Observații:

1 Min / Max - limitare ?

$$\max \{ f(\mathbf{x}) | \mathbf{x} \in \Omega \} = - \min \{ -f(\mathbf{x}) | \mathbf{x} \in \Omega \}$$

2 Optimizarea "scalară" - un singur număr înglobează criterii

- de proiectare ($\| \text{performanța cerută} - \text{cea obținută} \|$);
- de economie (prețul).

⇒ f este numită *funcție obiectiv*, *funcție de cost*, *funcție de merit*, *criteriu de performanță*.

Minime globale/locale

$$\mathbf{x}_{\min} = \arg \min f(\mathbf{x}), \quad \mathbf{x} \in \Omega \quad (7)$$

$$E_{\min} = \min \{ f(\mathbf{x}) | \mathbf{x} \in \Omega \} \quad (8)$$

$\mathbf{x}_{\min}$ este *minim global* dacă

$$E_{\min} \leq f(\mathbf{x}), \quad \forall \mathbf{x} \in \Omega \quad (9)$$

- dacă $E_{\min} \leq f(\mathbf{x})$ doar într-o vecinătate a lui $\mathbf{x}_{\min}$ atunci minimul este *local*.
- în practică este dificil de stabilit dacă un minim găsit este local sau global;
- minimul global s-ar putea să nu fie unic.

Restricții

$$\mathbf{x}_{\min} = \arg \min f(\mathbf{x}), \quad \mathbf{x} \in \Omega \quad (10)$$

$$E_{\min} = \min \{ f(\mathbf{x}) | \mathbf{x} \in \Omega \} \quad (11)$$

Ω = *domeniu de căutare*

- Dacă $\Omega = \mathbb{R}^n$ atunci optimizarea este **fără restricții de domeniu**
- problemele reale sunt în foarte rare cazuri fără restricții;
- analiza metodelor de optimizare fără restricții este importantă pentru
  - 1 a înțelege principiile de bază ale optimizării cu restricții;
  - 2 a reformula (dacă este posibil) problemele cu restricții ca probleme fără restricții.

Restricții

Tipuri de restricții

- *de domeniu*

$$x_{L,i} \leq x_i \leq x_{U,i} \quad (12)$$

unde $x_{L,i}$ și $x_{U,i}$ sunt limite fixate, $i = 1, \dots, n$;

- *de tip inegalitate*

$$g_i(x_1, x_2, \dots, x_n) \leq 0 \quad (13)$$

unde $g_i : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, $i = 1, \dots, m$ sunt m funcții date.

- *de tip egalitate*

$$h_j(x_1, x_2, \dots, x_n) = 0 \quad (14)$$

unde $h_j : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, $j = 1, \dots, p$ sunt p funcții date.

Obs: restricțiile de domeniu pot fi reformulate ca restricții de tip inegalitate.

Forma generală a problemei minimizării cu restricții

$$\mathbf{x} = ? \quad \min\{f(\mathbf{x}) : \mathbf{x} \in \Omega, g_i(\mathbf{x}) \leq 0, i \in \mathcal{I}; h_j(\mathbf{x}) = 0, j \in \mathcal{J}\} = ?, \quad (15)$$

unde $\Omega \subset \mathbb{R}^n$, $\mathcal{I}$ și $\mathcal{J}$ sunt multimi de indici.

- Domeniul de căutare în care restricțiile sunt satisfăcute = *domeniu admisibil*;
- Optimizarea cu restricții este mult mai dificilă decât optimizarea fără restricții.

Clasificarea problemelor de optimizare scalară

$$\min\{f(\mathbf{x}) : \mathbf{x} \in \Omega \subset \mathbb{R}^n, g_i(\mathbf{x}) \leq 0, i = 1, m; h_j(\mathbf{x}) = 0, j = 1, p\}$$

- 1 Probleme fără restricții: $\Omega = \mathbb{R}^n, m = 0, p = 0$;
- 2 Probleme doar cu restricții de domeniu: $m = 0, p = 0$;
- 3 Probleme de programare¹ neliniară: f, g_i, h_j neliniare;
- 4 Probleme de programare liniară: f, g_i, h_j liniare;
- 5 Probleme de programare pătratică: f pătratică; g_i, h_j liniare;
- 6 Probleme de optimizare a rețelelor (f, g_i, h_j provin din analiză de grafuri);
- 7 Programare întreagă ($\mathbf{x} \in \mathbb{Z}^n$);
- 8 Programare mixtă (unii parametri sunt întregi, iar alții sunt reali);

¹"programare" = optimizare

Formularea problemei optimizării vectoriale

Urmăresc satisfacerea simultană a mai multor obiective (e.g.: cost minim, randament maxim, solicitări minime, etc.).

$$\min\{\mathbf{F}(\mathbf{x}) : g_i(\mathbf{x}) \leq 0, i = 1, m; h_j(\mathbf{x}) = 0, j = 1, p\} \quad (16)$$

unde $\mathbf{F} : \Omega \rightarrow \mathbb{R}^q$, $\Omega \subset \mathbb{R}^n$, $g_i : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, $h_j : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$

$$\mathbf{F}(\mathbf{x}) = (f_1(\mathbf{x}), f_2(\mathbf{x}), \dots, f_q(\mathbf{x})), \quad (17)$$

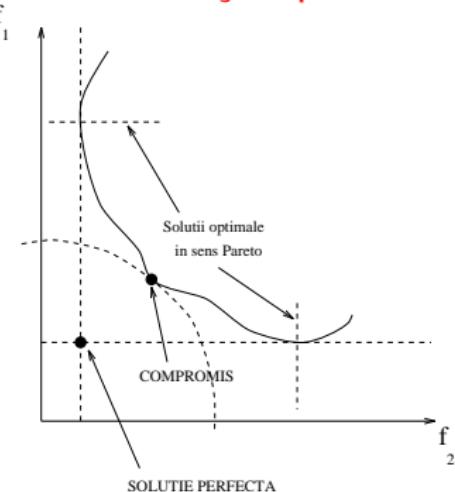
unde $f_k : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, $k = 1, q$.

De obicei obiectivele intră în conflict, soluțiile care ar minimiza fiecare obiectiv în parte sunt diferite

⇒ nu există soluție acolo unde toate obiectivele își ating minimul.

Soluții în sens Pareto

Se caută o **soluție optimală în sens Pareto**².

O problemă de optimizare în care îmbunătățirea unui obiectiv cauzează degradarea a cel puțin unui alt obiectiv nu are soluție decât în sens optimal Pareto.

Interpretarea geometrică a soluțiilor optimale în sens
Pareto.

²concept introdus în 1896 pentru probleme din economie

Reformularea ca problemă de optimizare scalară

De multe ori se reduc la o problemă de optimizare scalară

- *Ponderarea obiectivelor*

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{k=1}^q w_k f_k(\mathbf{x}) \quad (18)$$

w_k sunt ponderi care se stabilesc printr-un proces iterativ

- *Ponderarea distanțelor*

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{k=1}^q w_k (f_k^* - f_k(\mathbf{x}))^2 \quad (19)$$

f_k^* sunt cerințele de atins (minimele funcțiilor obiectiv);

- *Folosirea unui criteriu de tip "minimax"*

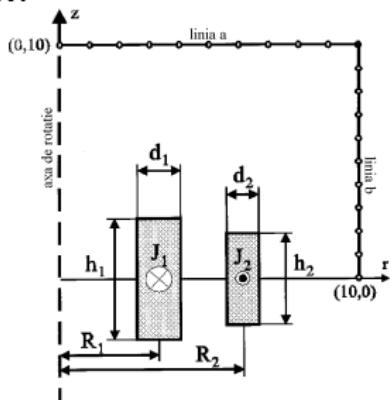
$$\min \max |w_k f_k(\mathbf{x})| \quad (20)$$

- *Reformularea problemei* - numai unul din obiective se minimizează, celelalte devin restricții suplimentare.

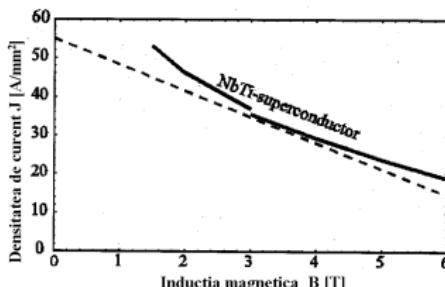
Exemplul 1

proiectare = optimizare

Ex.1. Optimizarea unui sistem de stocare a energiei (problema TEAM³)

Dispozitiv SMES cu doi solenoizi.

Restricția impusă pentru supraconductor.

³ TEAM (Testing Electromagnetic Analysis Methods) = grup de lucru internațional care își propune să compare programele pentru calculul câmpului electromagnetic, detalii și formulări detaliate se găsesc la <http://www.compumag.org/jsite/team.html> nr.22)

Exemplul 1

Să se găsească $(R_1, R_2, h_1/2, h_2/2, d_1, d_2, J_1, J_2)$ având restricțiile:

	R_1 [m]	R_2 [m]	$h_1/2$ [m]	$h_2/2$ [m]	d_1 [m]	d_2 [m]	J_1 [MA/m ²]	J_2 [MA/m ²]
min	1.0	1.8	0.1	0.1	0.1	0.1	10.0	-30.0
max	4.0	5.0	1.8	1.8	0.8	0.8	30.0	-10.0

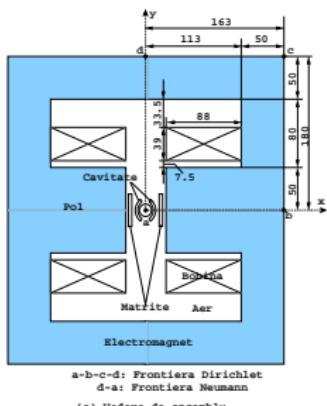
- Energia magnetică stocată să fie $E_{\text{ref}} = 180 \text{ MJ}$;
- Să fie garantată supraconductibilitatea;
 $|\mathbf{J}| \leq (-6.4|\mathbf{B}| + 54.0) \text{ A/mm}^2$.
- Câmpul de dispersie (măsurat la 10 m de dispozitiv) să fie cât mai mic posibil.

$$f(R_1, R_2, h_1/2, h_2/2, d_1, d_2, J_1, J_2) = \frac{B_{\text{stray}}^2}{B_{\text{norm}}^2} + \frac{|E - E_{\text{ref}}|}{E_{\text{ref}}} \quad (21)$$

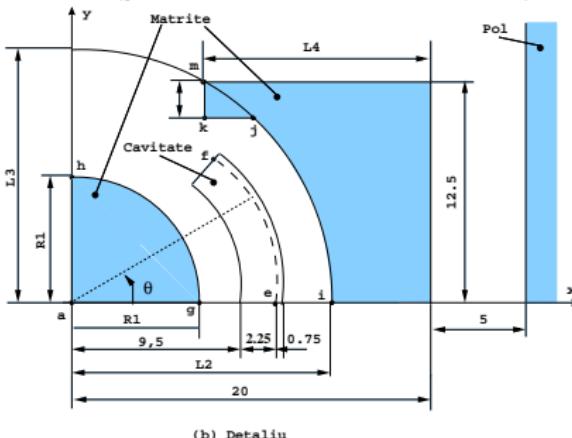
$E_{\text{ref}} = 180 \text{ MJ}$, $B_{\text{norm}} = 2.0 \cdot 10^{-4} \text{T}$ și $B_{\text{stray}}^2 = \frac{\sum_{i=1}^{22} |B_{\text{stray}_i}|^2}{22}$.
 $(B_{\text{stray}}^2$ - folosește câmpul în puncte pe liniile a și b).

Exemplul 2

Ex.2. Optimizarea unei mătrițe cu electromagnet folosită pentru orientarea pulberilor magnetice (problema TEAM nr.25)

Mătriță cu electromagnet.

Detaliu în zona de interes.

Exemplul 2

Să se găsească (R_1, L_2, L_3, L_4) având restricțiile

	R_1 [mm]	L_2 [mm]	L_3 [mm]	L_4 [mm]
min	5	12.6	14	4
max	9.4	18	45	19

- a.i. pentru o solenătie de 4253 A-spiră, câmpul magnetic în cavitate să fie orientat radial:

$$B_x = 0.35 \cos \theta \text{ [T]} \quad B_y = 0.35 \sin \theta \text{ [T]}$$

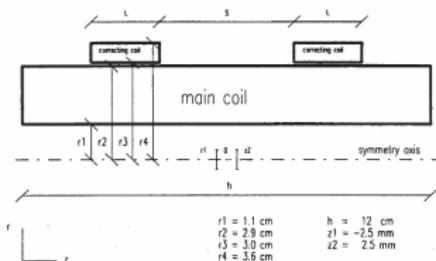
Matrița și electromagnetul au curba de magnetizare dată (oțel).

B [T]	0.0	0.11	0.18	0.28	0.35	0.74	0.82	0.91
H [A/m]	0.0	140	178	215	253	391	452	529
B [T]	0.98	1.02	1.08	1.15	1.27	1.32	1.36	1.39
H [A/m]	596	677	774	902	1164	1299	1462	1640
B [T]	1.42	1.47	1.51	1.54	1.56	1.60	1.64	1.72
H [A/m]	1851	2262	2685	3038	3395	4094	4756	7079

$$f(R_1, L_2, L_3, L_4) = \sum_{i=1}^n [(B_{xp_i} - B_{xo_i})^2 + (B_{yp_i} - B_{yo_i})^2] \quad (22)$$

Exemplul 3

Ex.3. Optimizarea unei configurații de solenoizi (problema Loney⁴)

Secțiune transversală.

Să se găsească parametrii geometrici (S, L) astfel încât câmpul magnetic în mijlocul solenoidului să fie uniform.

$$f(S, L) = \frac{B_{\max} - B_{\min}}{B_0} \quad (23)$$

⁴

P. di Barba, A. Gottvald, A. Savini, *Global optimization of Loneyș solenoid: a benchmark problem*. International Journal of Applied Electromagnetics and Mechanics. Vol 4 (1995), pages 273-276. ISSN 0925-2096.

Alte exemple - optimizări în inginerie

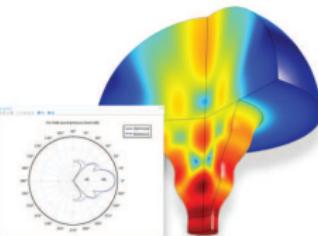
 COMSOL

Products Video Gallery Webinars Support Contact

Overview Key Features Stories Models

Optimization Module

Optimize and Improve Your Engineering Designs

A horn originally had the shape of an axisymmetric cone with a straight boundary. This is optimized with respect to the far-field sound pressure level.

Improving Your COMSOL Multiphysics Models

The Optimization Module is an add-on package that you can use in conjunction with any existing COMSOL Multiphysics Product. Once you have created a COMSOL Multiphysics model of your product or process, you always want to improve on your design. This involves four steps. First, you define your objective function – a figure of merit that describes your system. Second, you define a set of design variables – the inputs to the model that you would like to change. Third, you define a set of constraints, bounds on your design variables, or operating conditions that need to be satisfied. Last, you use the Optimization Module to improve your design by changing the design variables, while satisfying your constraints. The Optimization Module is a general interface for defining objective functions, specifying design variables, and setting up these constraints. Any model input, whether it be geometric dimensions, part shapes, material properties, or material distribution, can be treated as a design variable, and any model output can be used to define the objective function. It can be used throughout the COMSOL Multiphysics product family and can be combined with the LiveLink™ add-on products to optimize a geometric dimension in a third-party CAD program.

<http://www.comsol.com/models/optimization-module>

Alte exemple - optimizări în inginerie

Products Video Gallery Webinars

APPLICATION GALLERY

Shape Optimization of a Tuning Fork

Application ID: 8499

This model simulates a tuning fork for tuning musical instruments which, if correctly designed, should sound the note of A, 440 Hz. It computes the fundamental eigenfrequency and eigenmode for the tuning fork. Although the example seems to be somewhat academic in nature, the eigenfrequencies and eigenmodes of microscopic tuning forks are also used in quartz watches and other electronic devices.

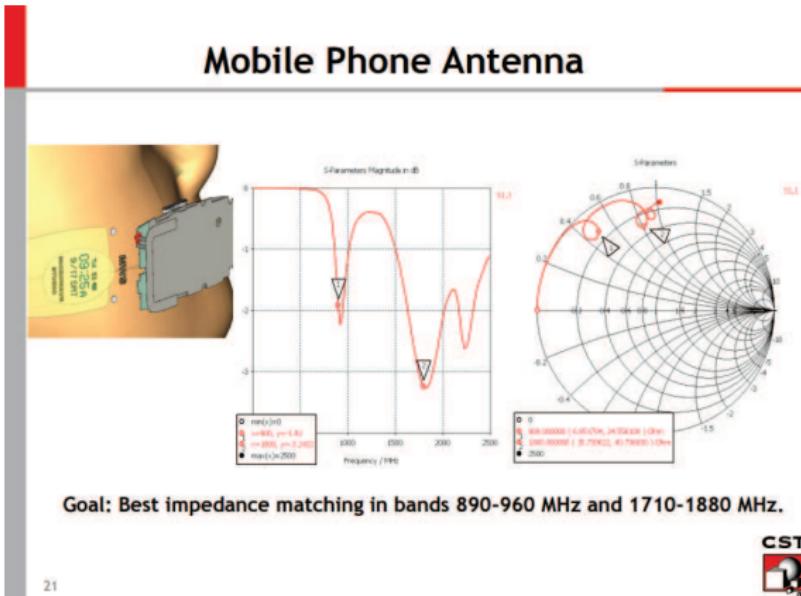

Alte exemple - optimizări în inginerie

The screenshot shows the CST website with a sidebar menu for 'CST STUDIO SUITE' and a main content area about optimization. The sidebar includes links for User Interface, SAH, Optimization, Import/Export, Technical Specification, Recommended Hardware, CST MWS, CST DS, CST EMS, CST PS, CST MPS, CST PCBs, CST CS, HPC, CST EMC STUDIO, CST BOARDCHECK, Antenna Magus, Other, Publications, and Information Request. The main content area discusses optimization, mentioning that it allows engineers to get the most out of their devices by making small changes to component dimensions. It explains that optimization tools in CST STUDIO SUITE help users check how a device's behavior changes and find parameters to maximize or minimize a given effect. The text notes that while local optimizers provide fast convergence, global optimizers require more calculations but search the entire problem space. A diagram at the bottom shows a horizontal arrow pointing from left to right, with 'local' on the left and 'global' on the right, and various optimization algorithms listed along the arrow: Classic Powell, Interpolated Quasi Newton, Trust Region Framework, Nelder-Mead Simplex Algorithm, Particle Swarm Optimization, Genetic Algorithm, and CMA-ES.

<https://www.cst.com/Products/CSTS2/Optimization>

Alte exemple - optimizări în inginerie

Alte exemple - optimizări în inginerie

 infolytica
corporation

PRODUCTS ▾ APPLICATIONS ▾ SUPPORT ▾ COMPANY ▾ NEWS ▾ CONTACT US

[CONTACT SALES](#)

OptiNet

AUTOMATED DESIGN OPTIMIZATION

OptiNet is an automated design optimization option to MagNet, ElecNet and MagNet-ThermNet coupled together. Using advanced and efficient algorithms, OptiNet can find optimal values for different design variables within the constraints specified.

OptiNet's useful features include:

- Continuous-value and discrete-value variables and optimization
- Evolutionary-based Stochastic search is very efficient, even for a large number of parameters
- Built-in and customizable scripts for objective functions and constraints
- Evaluate the impact of variations in the design parameters

OptiNet offers an integrated **Automated Optimal Design environment** compatible with the industrial design process by meeting the following requirements:

Robust	Independent of the number of design variables, problem type and objective
Global Search Oriented	Identifies the global minimum of an objective function
Derivative-Free	OptiNet avoids errors by using proper functions and not their derivatives
Fast	Highest possible efficiency with freedom to choose between accuracy and computing time

Alte exemple - optimizări în inginerie

 infolytica
corporation

PRODUCTS ▾ APPLICATIONS ▾ SUPPORT ▾ COMPANY ▾ NEWS ▾ CONTACT US

CATEGORIES >
RELATED EXAMPLES >
DOWNLOAD MAGNET MODEL
VIDEOS

Advanced Optimization of an IPM Machine

MOTORS AND GENERATORS WITH MAGNET

This example looks at the optimization of a 3-phase, 4-pole single-barrier IPM (interior permanent magnet) using the combined power of MagNet (as the core solution engine) and OptiNet (as the optimizer). The goal is to optimize the motor's performance with respect to a reasonably realistic and complex objective function by changing a few simple geometric parameters (the size and position of the permanent magnets) and the advance angle (angle between the d-axis and the stator field).

The purpose is to reduce the torque ripple while ensuring adequate running torque, and simultaneously ensuring that the back EMF at 1800 RPM does not exceed the peak supply voltage of 41.5 V.

Although this is a relatively complex task from the viewpoint of optimization, OptiNet and MagNet allow for the simple setup of such a model using its rich library of built-in constraints and objective functions, full parameterization of models and close coupling between both packages.

<http://www.infolytica.com/en/applications/ex0123/>

Alte exemple - optimizări în inginerie

 infolytica
corporation

PRODUCTS ▾ APPLICATIONS ▾ SUPPORT ▾ COMPANY ▾ NEWS ▾ CONTACT US

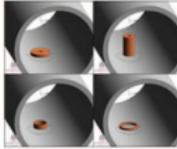
 CATEGORIES >
 RELATED EXAMPLES >
 DOWNLOAD MAGNET MODEL

Design Optimization of an NDT Sensor Probe

SENSORS & NDT WITH MAGNET

One of the most critical design decisions in any Non-Destructive Testing/Non-Destructive Evaluation (NDT/NDE) problem is the design of the probe and its suitability for detecting particular types of defects. Starting from a model based on the WFNDEC Eddy Current Benchmark Problem 2, OptiNet was used to determine the optimal coil geometry and frequency at which the inspection should be performed.

Given an approximation of the shape and size of flaws that a sensor is designed to detect, a combination of MagNet and OptiNet can be used to generate an optimal design for the probe.

<http://www.infolytica.com/en/applications/ex0116/>

Alte exemple - optimizări în inginerie

 infolytica
corporation

PRODUCTS ▾ APPLICATIONS ▾ SUPPORT ▾ COMPANY ▾ NEWS ▾ CONTACT US

 CATEGORIES >
 RELATED EXAMPLES >
 DOWNLOAD MAGNET MODEL

Coil Size Optimization - Induction Heating
INDUCTION HEATING WITH MAGNET

In the multiple-coil configuration shown in this figure, the work piece is surrounded by six coils (coils are shown partially so that the workpiece can be seen). The objective of this optimization is to find the inner radii of the coils in order to obtain a uniform temperature in the upper portion of the workpiece.

The coupled electromagnetic-thermal simulation is a transient thermal solution that, at each time step during the transient process, performs a time-harmonic electromagnetic solution to update the eddy current losses. The workpiece is made of stainless steel and its material properties are non-linear and vary with temperature.

Alte exemple - optimizări în inginerie

 infolytica
corporation

PRODUCTS ▾ APPLICATIONS ▾ SUPPORT ▾ COMPANY ▾ NEWS ▾ CONTACT US

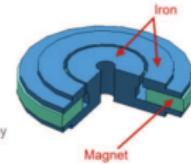
CATEGORIES >
RELATED EXAMPLES >
DOWNLOAD OPTINET MODEL

Optimization of a Loudspeaker: Minimal Mass

LOUDSPEAKERS WITH MAGNET

This example demonstrates the use of OptiNet with MagNet for the optimization of a loudspeaker design based on its electromagnetic characteristics. MagNet is used to compute the electromagnetic fields, and OptiNet is used to find the optimum design as specified by the user's requirements.

The loudspeaker model shown here is made of two iron pieces and a permanent magnet. The permanent magnet drives the flux through the iron and the air gap. The goal of the optimization is to find a loudspeaker designer that has the minimal mass necessary to produce a flux density of 1.8 Tesla in the air gap.

<http://www.infolytica.com/en/applications/ex0086/>

Alte exemple - optimizări în inginerie

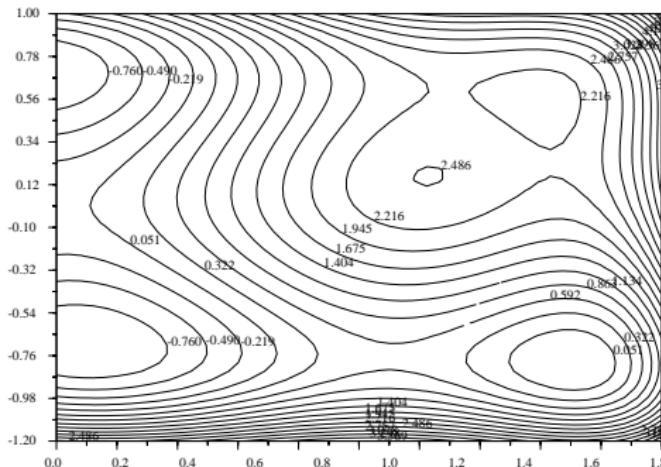
The screenshot shows the infolytica website interface. At the top, there is a navigation bar with links for PRODUCTS, APPLICATIONS, SUPPORT, COMPANY, NEWS, CONTACT US, and social media icons. A search bar and account buttons are also present. On the left, a sidebar has sections for CATEGORIES and RELATED EXAMPLES. The main content area features a title 'SRM Design Optimization' with a subtitle 'MOTORS & GENERATORS WITH MAGNET'. Below the title, there is a detailed description of the optimization problem for Switched Reluctance Motors (SRM), mentioning the complexity of the design process due to many iterations and a long design cycle. To the right of the text is a circular diagram representing the SRM motor structure.

<http://www.infolytica.com/en/applications/ex0132/>

Exemple simple pentru testarea algoritmilor

Funcția "six-hump camel back" (cămila cu șase cocoase)

$$C(x, y) = \left(4 - 2.1x^2 + \frac{x^4}{3}\right)x^2 + xy + \left(-4 + 4y^2\right)y^2 \quad (24)$$

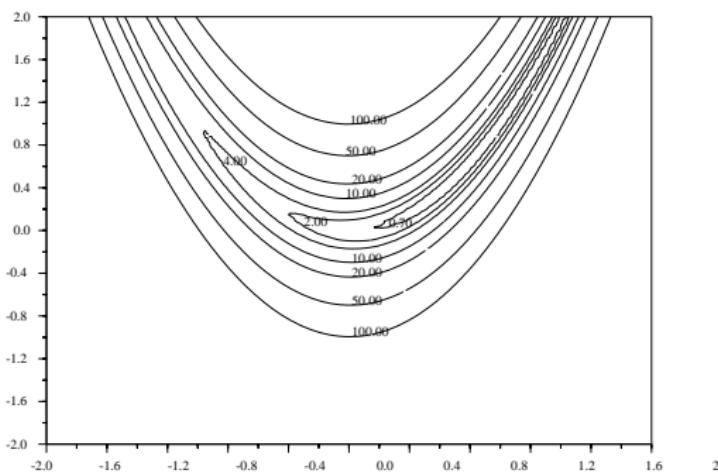

$-3 \leq x \leq 3$ și
 $-2 \leq y \leq 2$
Un minim global = -1.03163
în două puncte diferite: $(x, y) = (-0.0898, -0.7126)$
și
 $(0.0898, -0.7126)$.

Exemple simple pentru testarea algoritmilor

Functia lui Rosenbrock ("functia banană")

$$B(x, y) = 100(y - x^2)^2 + (1 - x)^2 \quad (25)$$

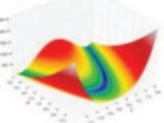
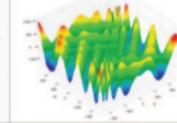
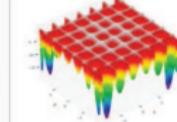
$$\begin{array}{l} -2.048 \leq x \leq \\ 2.048 \\ \hline -2.048 \leq y \leq \\ 2.048 \end{array}$$

Un minim global egal cu 0 în punctul $(x, y) = (1, 1)$.

Minime locale nu există, dar funcția are un relief complicat pentru algoritmi de optimizare

Exemple simple pentru testarea algoritmilor

Alte exemple de acest tip https://en.wikipedia.org/wiki/Test_functions_for_optimization

Rosenbrock function		Cross-in-tray function: $f(x,y) = -0.0001 \left(\left \sin(x) \sin(y) \exp \left(\left 100 - \frac{\sqrt{x^2 + y^2}}{\pi} \right \right) \right + 1 \right)^{0.1}$
Eggholder function:	 $f(x,y) = -(y+47) \sin \left(\sqrt{\left y + \frac{x}{2} + 47 \right } \right) - x \sin \left(\sqrt{ x - (y+47) } \right)$	
Hölder table function:	 $f(x,y) = - \left \sin(x) \cos(y) \exp \left(\left 1 - \frac{\sqrt{x^2 + y^2}}{\pi} \right \right) \right $	

Clasificarea metodelor

În general, metodele de optimizare sunt iterative.

$$E_0, E_1, \dots, E_k, \dots$$

E_k este valoarea minimă obținută la iteratăia k .

- Dacă E_k nu scade un număr de iterări, este posibil să se fi atins un minim, dar este imposibil să se precizeze dacă acesta este global sau nu.
- Nicio tehnică de optimizare nu garantează atingerea unui minim global.

Viteza relativă de convergență = se estimează de obicei prin numărul de evaluări ale funcției obiectiv necesare pentru a reduce valoarea E_k de un anumit număr de ori.

Metode deterministe

I. Deterministe - conduc la aceeași soluție pentru rulări diferite ale programului, dacă pornesc din aceleași condiții initiale și au aceeași parametri.

- Dezavantaj: găsesc întotdeauna un minim local, dependent de initializare;
- Avantaj: efort de calcul mic.

În problemele de optimizare din efortul de calcul se exprimă în număr de evaluări de funcții obiectiv.

Pot fi

- ➊ **de ordin zero** - necesită doar evaluări de funcții obiectiv;

Ex: metoda căutării simultane; metoda căutării dihotomice; metoda Fibonacci; metoda secțiunii de aur; metoda simplexului descendente (Nelder-Mead); metoda Powell, etc.

- ➋ **de ordin superior (1,2)** - necesită și evaluări ale derivatelor funcției obiectiv.

Metode stocastice

II. Stocastice - au un caracter aleator, nu conduc la aceeași soluție, chiar dacă pornesc din aceleași condiții inițiale și au aceeași parametri;

- Dezavantaj: necesita un efort de calcul foarte mare.
- Avantaj: au o probabilitate foarte mare de a găsi un minim global.

Ex: metoda căutării aleatoare; algoritmi evoluționisti; algoritmi genetici, optimizare bazată pe roiuri de particule (*particle swarm*), colonii de furnici (*ant colony*), călirea simulată (*simulated annealing*), căutare tabu (*tabu search*), etc.

Răsfoiți și https://en.wikipedia.org/wiki/Mathematical_optimization

- [Ciuprina02] G.Ciuprina, D.Ioan, I.Munteanu, M.Rebican, R.Popă, Optimizarea numerică a dispozitivelor electromagnetice, Editura Printech, 2002.
disponibilă la <http://www.lmn.pub.ro/~gabriela/books/opt2002.pdf>
- [Cheney08] Ward Cheney and David Kincaid, *Numerical Mathematics and Computing*, Brooks/Cole publishing Company, 2008. (Capitolul 16 - Minimization of functions)